

TURKEY RIGHTS MONITOR

Sayı 101 | 23-29 Mayıs 2022

(İlgili kaynakların linkleri İngilizce versiyonda yer almaktadır.)

KEYFİ GÖZALTI VE TUTUKLAMALAR

Hafta boyunca savcılar en az 323 kişi hakkında Gülen hareketiyle irtibatlı oldukları gerekçesiyle gözaltı kararı verdi. Birleşmiş Milletler Keyfi Tutuklama Çalışma Grubu (WGAD) tarafından Ekim 2020'de yayımlanan bir görüş belgesinde söz konusu grupla bağlantılı olduğu iddia edilen kişilerin geniş çaplı ve sistematik olarak hürriyetinden mahrum bırakılmasının insanlığa karşı suç teşkil edebileceği belirtildi. Derneğimiz 15 Temmuz darbe girişiminden bu yana gerçekleşen Gülen hareketi bağlantılı toplu gözaltı uygulamalarını detaylı bir veritabanı vasıtasıyla sistematik olarak kayda geçirmektedir.

ZORLA KAYBEDİLMELER

Hafta boyunca, 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal döneminde görevinden ihraç edilen ve 6 Ağustos 2019 tarihinde ortadan kaybolduğu ihbar edilen eski kamu çalışanı Yusuf Bilge Tunç'tan bir haber alınamadı. Tunç'un ortadan kaybolması 2016 yılından bu yana yaşanan ve Türk hükümetinin dahil olduğuna dair güçlü bulgular içeren bir dizi zorla kaybedilme vakasının son örneklerinden biri oldu.

TOPLANTI VE ÖRGÜTLENME ÖZGÜRLÜĞÜ

23 Mayıs: Antalya savcıları, 40 kişi hakkında, bir kadın hakları yürüyüşüne katılımları nedeniyle iddianame hazırladı.

24 Mayıs: İstanbul'da polis, açlık grevindeki bazı mahkumlar için gösteri düzenleyen iki kişiyi gözaltına aldı.

25 Mayıs: İstanbul'da polis, bir enerji dağıtım firmasını protesto eden yedi kişiyi geçici olarak gözaltına aldı.

25 Mayıs: Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi, 2012 yılında bir gösteriye katılmak üzere seyahat ederken gözaltına alınan 22 sendika üyesinin özgürlük ve güvenlik hakları ile toplantı ve örgütlenme özgürlüklerinin ihlal edildiğine hükmetti.

26 Mayıs: İstanbul'da polis, bir adliye binası önünde protesto nöbeti düzenleyen dört kişiyi gözaltına aldı.

26 Mayıs: Ankara'da polis, aktivist Nuriye Gülmen hakkındaki mahkumiyet kararını protesto eden üç kişiyi gözaltına aldı.

26 Mayıs: İstanbul'da polis, açlık grevindeki bazı mahkumlar için gösteri düzenleyen iki kişiyi gözaltına aldı.

26 Mayıs: Bursa Valiliği, Kürt müzisyen Mem Ararat'ın bir konserini, "kamu güvenliği" gerekçesiyle yasakladı.

26 Mayıs: Bursa Valiliği, il sınırları içerisinde her türlü açık hava toplantı ve gösterisini yedi gün boyunca yasakladı.

27 Mayıs: Ankara'da polis, bir üniversite kampüsünde protesto eylemi düzenleyen 16 kişiyi geçici olarak gözaltına aldı.

27 Mayıs: Tunceli'de polis, bir eylem düzenleyen 11 kişiyi geçici olarak gözaltına aldı.

27 Mayıs: Ankara'da polis, açlık grevindeki bazı mahkumlar için gösteri düzenleyen yedi kişiyi geçici olarak gözaltına aldı.

28 Mayıs: Tunceli'de polis, Nevruz kutlamalarına katıldıkları gerekçesiyle 20 kişiyi gözaltına aldı.

28 Mayıs: Kültür ve Turizm Bakanlığı, İspanyol-Ermeni violin sanatçısı Ara Malikian'ın bir konserini iptal etti.

28 Mayıs: Van Valiliği, il sınırları içerisinde her türlü açık hava toplantı ve gösterisini 15 gün boyunca yasakladı.

İFADE VE BASIN ÖZGÜRLÜĞÜ

24 Mayıs: Bir Ankara mahkemesi, cinsel saldırı suçlamasıyla mahkum edilen bir eski subaya hakaret ettiği suçlamasıyla aktris Ezgi Mola'yı tazminat cezasına mahkum etti.

25 Mayıs: Bir Ankara mahkemesi, bir iş adamı ve İçişleri Bakanı'nın adının karıştığı rüşvet iddialarına ilişkin üç habere erişim engeli getirdi.

26 Mayıs: Bir İstanbul mahkemesi, Man Adası'ndaki banka hesaplarına büyük meblağda para transferleri yapıldığına dair iddiaları gündeme getirdiği gerekçesiyle, muhalefet lideri Kemal Kılıçdaroğlu'nun cumhurbaşkanına ve yakın çevresine tazminat ödemesine hükmetti.

26 Mayıs: İstanbul'daki bir kıdemli polis amirinin adının karıştığı yolsuzluk iddialarıyla ilgili üç habere erişim engeli getirildi.

27 Mayıs: İktidar partisi, "internette yalan haber yayanlar" hakkında üç yıla varan hapis cezası öngören bir yasa tasarısını kamuoyuyla paylaştı.

27 Mayıs: Bir İstanbul mahkemesi, ildeki kıdemli polis amirlerinin adının karıştığı rüşvet iddialarına ilişkin bir habere erişim engeli getirdi.

İNSAN HAKLARI SAVUNUCULARI

25 Mayıs: Bir İstanbul mahkemesi, akademisyen ve önde gelen insan hakları aktivisti Nuriye Gülmen'i, terörizm suçlamasıyla 10 yıl hapis cezasına mahkum etti.

YARGI BAĞIMSIZLIĞI VE HUKUK DEVLETİ

24 Mayıs: Anayasa Mahkemesi, Kürt siyasetçiler Aysel Tuğluk ve Sebahat Tuncel tarafından yapılan haksız tutukluluk başvurusunu reddetti. Başvuru iki siyasetçinin 2014 yılındaki Kobani protestolarına yönelik bir soruşturma kapsamında tutuklanmasıyla ilgiliydi.

27 Mayıs: 2016-2018 yılları arasındaki olağanüstü hal işlemlerine yönelik bireysel şikayetleri incelemek üzere kurulan OHAL komisyonunun şu ana kadar karara bağladığı 124.235 başvurunun 106.970'inde ret kararı verdiği açıklandı.

KÜRT AZINLIK

24 Mayıs: Anayasa Mahkemesi, Kürt siyasetçiler Aysel Tuğluk ve Sebahat Tuncel tarafından yapılan haksız tutukluluk başvurusunu reddetti. Başvuru iki siyasetçinin 2014 yılındaki Kobani protestolarına yönelik bir soruşturma kapsamında tutuklanmasıyla ilgiliydi.

24 Mayıs: Antalya'da aşırı sağcı bir grup, bir grup Kürt üniversite öğrencisine fiziksel saldırıda bulundu.

26 Mayıs: Bursa Valiliği, Kürt müzisyen Mem Ararat'ın bir konserini, "kamu güvenliği" gerekçesiyle yasakladı.

CEZAEVİ KOŞULLARI

23 Mayıs: Ankara'da bir kadın cezaevi, Irak'taki Halepçe katliamını anmak üzere şarkılar söyledikleri gerekçesiyle altı kişinin haberleşmelerine bir aylık kısıtlama getirdi.

23 Mayıs: Bir Denizli cezaevi, hasta mahkum Ekim Polat'ı tedavi hakkından mahrum bıraktı.

MÜLTECİLER VE GÖÇMENLER

24 Mayıs: Bu yılın başından beri Türkiye'den 28.581 düzensiz göçmenin sınır dışı edildiği açıklandı. Sınırdışı sayısı geçtiğimiz yılın aynı dönemine göre %70'lik bir artış gösteriyor.

İŞKENCE VE KÖTÜ MUAMELE

23 Mayıs: Bir Denizli cezaevi, hasta mahkum Ekim Polat'ı tedavi hakkından mahrum bıraktı.

24 Mayıs: Anayasa Mahkemesi, 2015 yılında polisin fiziksel şiddetine maruz kalan bir vatandaşa tazminat ödenmesine hükmetti.

KADIN HAKLARI

28 Mayıs: İnsan Hakları İzleme Örgütü (HRW) Türkiye araştırmacısı Emma Sinclair Webb, Türkiye'deki 10 kadından yaklaşık dördünün hayatları boyunca fiziksel ve/veya cinsel şiddete maruz kaldığını açıkladı.